

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

23.12.2022

Lēmums Nr. 4-02/82/2022
Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras
piemērošanu

Adresāts, plānošanas dokumenta izstrādātāja:

Tukuma novada pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90000050975, adrese: Talsu iela 4, Tukums, Tukuma novads, LV-3101, e – pasts: pasts@tukums.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Tukuma novada teritorijas plānojums (turpmāk – Teritorijas plānojums).

Izvērtētā dokumentācija:

Izstrādātājas 2022. gada 26. oktobra vēstule / iesniegums Nr. TND/6–15/22/4744 “*Iesniegums par stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” (turpmāk – Iesniegums), Tukuma novada domes 2022. gada 27. aprīļa lēmums (prot. Nr. 7, 29.§) “*Par Tukuma novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu*”, Darba uzdevums “*Tukuma novada teritorijas plānojuma izstrādei*” (turpmāk – Darba uzdevums), Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2022. gada 20. jūlija vēstule Nr.11.2/AP/3843/2022 “*Nosacījumi Tukuma novada teritorijas plānojuma izstrādei*”, Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2022. gada 14. jūlija vēstule Nr. 4.8/3865/2022–N “*Par nosacījumu, informācijas un viedokļa sniegšanu Tukuma novada teritorijas plānojuma izstrādei*” un Veselības inspekcijas 2022. gada 1. jūlija vēstule Nr. 2.4.9.–10/117 “*Nosacījumi teritorijas plānojumam*”.

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Izstrādātāja sniegusi viedokli, ka plānošanas dokumentam nav nepieciešams veikt stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) procedūru, jo teritorijas attīstības plānošana nevar būt pretrunā ar dabas aizsardzību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem un Teritorijas attīstības plānošanas likuma 3. pantā noteiktajiem teritorijas attīstības plānošanas pamatprincipiem, kā arī augstāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentu prasībām.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 3.¹ panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kam saskaņā ar šo Likumu

var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai – Vides pārraudzības valsts birojam¹ (turpmāk – Birojs) – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³ panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.

2. 2022. gada 26. oktobrī Birojā saņemts Izstrādātājas 2022. gada 26. oktobra Iesniegums, kurā atzīmēts, ka Teritorijas plānojuma izstrāde tiek veikta atbilstoši Tukuma novada domes 2022. gada 27. aprīļa lēmumam (prot. Nr. 7, 29.§) “*Par Tukuma novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Lēmums) un Darba uzdevumam. Atbilstoši Iesniegumam, Lēmumam un Darba uzdevumam:
 - 2.1. Plānošanas dokuments attiecas uz jaunizveidotā Tukuma novada administratīvo teritoriju, kas saskaņā ar 2021. gada 1. jūlija administratīvi teritoriālo reformu sastāv no Tukuma un Kandavas pilsētām un Cēres, Degoles, Džūkstes, Engures, Irlavas, Jaunpils, Jaunsātu, Kandavas, Lapmežciema, Lestenes, Matkules, Pūres, Sēmes, Slampes, Smārdes, Tumes, Vānes, Viesatu, Zantes, Zemītes un Zentenes pagastiem. Teritorijas plānojuma izstrāde tiks veikta saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām, ievērojot starptautisko, hierarhiski augstāko nacionālā un reģionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentus, ņemot vērā Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (turpmāk – Stratēģija) noteiktos ilgtermiņa novada teritorijas attīstības virzienus (vīzija, stratēģiskie mērķi, prioritātes un novada ekonomiskā specializācija), kā arī novada telpiskās attīstības perspektīvu.
 - 2.2. Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis ir: 1) veidot pamatu ilgtspējīgai, efektīvai un racionālai novada teritorijai un tās resursu izmantošanai; 2) izvērtēt novada teritorijas attīstībai esošo potenciālu un noteikt tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus; 3) radīt labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei; 4) radīt priekšnoteikumus vides kvalitātes nodrošināšanai, rūpniecisko un vides risku novēršanai; 5) veicināt pakalpojumu pieejamību un optimālu transporta sistēmas funkcionēšanu un 6) saglabāt kultūras, mantojumu, dabas un ainavas daudzveidību, kā arī paaugstināt kultūrainavas un apdzīvoto vietu kvalitāti.
 - 2.3. Jaunizveidotajā Tukuma novadā ir spēkā esoši četri bijušo novadu teritorijas plānojumi, kas apstiprināti ar saistošajiem noteikumiem: Tukuma novada teritorijas plānojums 2011.–2023. gadam² ar grozījumiem³, Kandavas novada teritorijas plānojums 2011.–2023. gadam⁴, Jaunpils novada teritorijas plānojums 2013.–

¹ Likuma 6. panta pirmā daļa.

² Apstiprināts ar Tukuma novada domes 2012. gada 26. aprīļa lēmumu “*Par Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.–2023. gadam galīgās redakcijas un saistošo noteikumu apstiprināšanu*” (prot. Nr. 6, 7. §) un izdoti kā pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 12 “*Tukuma novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi*”.

³ Grozījumi izdarīti ar Tukuma novada domes 2015. gada 27. augusta lēmumu “*Par Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.–2023. gadam grozījumu apstiprināšanu*” (prot. Nr.10, 19.§), kas izdoti kā pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 22 “*Grozījumi Tukuma novada domes 2012. gada 26. aprīļa saistošajos noteikumos Nr. 12 “Tukuma novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”*” un 2016. gada 28. janvāra lēmumu “*Par Tukuma novada Domes 2015. gada 27. augusta saistošo noteikumu Nr. 22 “Grozījumi Tukuma novada Domes 2012. gada 26. aprīļa saistošajos noteikumos Nr. 12 “Tukuma novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” daļas atcelšanu*” (saistošie noteikumi Nr. 4) (prot. Nr. 2, 12. §).

⁴ Apstiprināts ar Kandavas novada domes 2011. gada 30. novembra saistošajiem noteikumiem Nr. 19 “*Kandavas novada teritorijas plānojums 2011.–2023. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi*”.

2024. gadam⁵ un Engures novada teritorijas plānojums 2013. – 2025. gadam⁶. Teritorijas plānojumā plānotas būtiskas izmaiņas funkcionālajā zonējumā, jo šobrīd spēkā esošie bijušo Engures, Kandavas un Jaunpils novadu teritorijas plānojumi ir izstrādāti pirms Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240), kas nosaka vienotu pieeju funkcionālo zonu iedalījumam un attēlojumam.
- 2.4. Tukuma novada administratīvo teritoriju skar vai arī tieši novada teritorijā tiek plānotas un jau uzsāktas darbības, kuras atbilst Likuma 1. un 2. pielikumā minētām darbībām, kurām ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums vai sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums. Izstrādātājas ieskatā plānoto darbību īstenošanas ietekmes ir jau novērtētas neatkarīgi no Teritorijas plānojuma. Teritorijas plānojumā tiek ņemti vērā izstrādātie projekti.
 - 2.5. Izstrādājot novada Teritorijas plānojumu, tiks izvērtētas īstentās apbūves teritorijas, to izmantošanas veidi, derīgo izrakteņu ieguves teritorijas u.c., kā arī precizēta cita veida informācija, piemēram, precizētas applūstošās teritorijas, ņemot vērā novērojumus dabā, kā arī ņemot vērā nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības projektus.
 - 2.6. Novada teritorijā atrodas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT), t.sk. *Natura 2000* teritorijas. Teritorijas plānojuma izstrādē tiks ievēroti likumos un Ministru kabineta noteikumos ietvertie ĪADT, mikroliegumu, sugu un biotopu aizsardzības un izmantošanas noteikumi.
3. Izstrādātāja atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumos Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III daļā noteiktajam ir veikusi konsultācijas par plānošanas dokumenta Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību ar Dienestu, Veselības inspekciju un DAP administrāciju. Iesniegumam pievienotas:
 - 3.1. Dienesta 2022. gada 20. jūlija vēstule Nr. 11.2/AP/3843/2022 “*Nosacījumi Tukuma novada teritorijas plānojuma izstrādei*”. Dienesta ieskatā plānošanas dokumentam ir jāveic Stratēģiskais novērtējums, ņemot vērā novada teritorijas plašumu, teritorijā esošo dabas vērtību un pieaugošo ekonomisko aktivitāti. Dienests izvirzījis prasības Teritorijas plānojuma izstrādei, tostarp:
 - 3.1.1. Teritorijas plānojuma risinājumus izvērtēt Stratēģijas kontekstā un nodrošināt atbilstību tai, t.sk. telpiskās attīstības vadlīnijām.
 - 3.1.2. Grafiskajā daļā attēlot Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu (turpmāk – Krasta kāpu aizsargjosla) atbilstoši Aizsargjoslu likuma 6. pantā un Ministru kabineta 2004. gada 17. februāra noteikumos Nr. 86 “*Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanas metodika*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 86) noteiktajam. Krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē neplānot apbūvi un teritorijas izmantošanu, kas būtu pretrunā Aizsargjoslu likuma 36. pantā noteiktajam. Izvērtēt iespējas Teritorijas plānojumā iekļaut arhitektūras prasības / vadlīnijas jaunai būvniecībai un pārbūvei (t.sk. sezonas

⁵ Apstiprināts ar Jaunpils novada domes 2013. gada 30. janvāra saistošajiem noteikumiem Nr. 2 “*Jaunpils novada teritorijas plānojuma 2013.–2024. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi*”.

⁶ Apstiprināts ar Engures novada domes 2012. gada 20. novembra saistošajiem noteikumiem Nr. 19 “*Par Engures novada teritorijas plānojuma grafiskās daļas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu*”.

būvēm un labiekārtojumam pludmalē), lai saglabātu Tukuma novada piekrastei raksturīgu kultūrvēsturisko ainavu.

- 3.1.3. Grafiskajā daļā attēlot virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas un applūstošās (ar 10 % applūduma varbūtību) teritorijas. Aizsargjoslu un applūstošo teritoriju noteikšanā ņemt vērā Aizsargjoslu likuma 7. pantā un Ministru kabineta 2008. gada 3. jūnija noteikumos Nr. 406 "*Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika*" noteikto. Applūstošajās teritorijās neplānot apbūvi, kas būtu pretrunā Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punktam.
- 3.1.4. Grafiskajā daļā attēlot un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk – TIAN) iekļaut teritorijas ar īpašiem noteikumiem – Teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (TIN1). Tukuma novada pilsētas un ciemu teritorijās, kur ir esoša vai tiek plānota savrupmāju, mazstāvu, publiskās apbūves un jauktas centra apbūves teritoriju paplašināšana, bet netiek iekļauta teritorijā ar īpašiem noteikumiem (TIN1), ir jāizvērtē vides riski un tehniski ekonomiskais pamatojums. Izvērtējumā jāņem vērā ietekmes no piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām, kapsētu ietekmes (to sanitārajās aizsargjoslās) uz lokālo ūdensapgādi, decentralizēto sistēmu ietekmes uz pazemes ūdens ņemšanas vietām un to bakterioloģiskajām un ķīmiskajām aizsargjoslām, ietekmes uz virszemes ūdeņu kvalitāti un jūtību no piesārņojuma (ņemot vērā upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānus), ietekmes uz pazemes ūdeņu kvalitāti un aizsargātību no piesārņojuma, paaugstināta gruntsūdens līmeņa un applūšanas risku iespējamās ietekmes uz lokālajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām, ietekmes uz meliorācijas sistēmām, ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju attīstības plānus, kā arī apzinoties līdzšinējo pieredzi – lokālo ūdensapgādes un sadzīves kanalizācijas ierīču apsaimniekošanas problēmas un ar kādiem līdzekļiem reāli tiks panākta māsaimniecību pieslēgšanās pašvaldības centralizētajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām pēc to izbūves. Ņemot vērā vides risku izvērtējumu, decentralizētajām sistēmām TIAN paredzēt prasības, kas samazina vides riskus. Dienests vērš uzmanību, ka vides risku izvērtēšana Teritorijas plānojumā ir veicama atbilstoši teritorijas attīstības plānošanas līmenim.
- 3.1.5. Grafiskajā daļā uzrādīt visus VSIA "*Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*" (turpmāk – LVĢMC) datubāzē reģistrētos ūdensapgādes urbumus un tiem noteiktās aizsargjoslas (stingrā režīma, bakterioloģiskās, ķīmiskās), kā arī ņemt vērā Aizsargjoslu likuma 39. pantā noteiktos aprobežojumus.
- 3.1.6. Grafiskajā daļā uzrādīt sanitārās aizsargjoslas ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, kuru jauda ir lielāka par 5 kubikmetriem notekūdeņu diennaktī.
- 3.1.7. Grafiskajā daļā uzrādīt kapsētas. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 25. panta pirmo un otro daļu, kā arī Ministru kabineta 1998. gada 29. decembra noteikumiem Nr. 502 "*Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika*", kapsētām vismaz 25 gadus pēc apbedījumu pārtraukšanas ir nosakāma atbilstoša sanitārā aizsargjosla un tajās ir jāievēro Aizsargjoslu likuma 52. pantā noteiktie aprobežojumi.
- 3.1.8. Grafiskajā daļā uzrādīt visas piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, kas apzinātas un publicētas LVĢMC vietnē: http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=home_view, TIAN noteikt prasības šo teritoriju izmantošanai.

- 3.1.9. Grafiskajā daļā uzrādīt bijušās atkritumu izgāztuves, esošās un bijušās dzīvnieku (t.sk. lopu) kapsētas, biogāzes ražotnes, kā arī degvielas un gāzes uzpildes stacijas, naftas bāzes, bīstamu ķīmisko vielu glabātavas un drošības aizsargjoslas ap tām.
- 3.1.10. Apzināt un Grafiskajā daļā parādīt teritoriju Ķemeru nacionālajā parkā, kurā norit ar sērūdeni bagāto minerālūdeņu veidošanās, kur būvniecības ieceru izvērtēšanai nepieciešams piesaistīt kvalificētu hidroģeologu, kas nodrošinātu ar sērūdeni bagāto minerālūdeņu veidošanās procesu nepasliktināšanu.
- 3.1.11. Izvērtēt iespējas Teritorijas plānojumā ieviest HELCOM rekomendācijas lietus ūdeņu apsaimniekošanā pilsētvidē (t.sk. Tukuma un Kandavas pilsētās), kā arī citus ieteikumus un labās prakses – ilgtspējīgu lietus ūdeņu apsaimniekošanas risinājumu pilsētvidē piemērus. TIAN iekļaut prasību, ka lietus ūdeņi nav novadāmi sadzīves kanalizācijas sistēmā.
- 3.1.12. Lai saglabātu bioloģisko daudzveidību, jaunu blīvas apbūves teritoriju plānošanā izvairīties no to paredzēšanas mežos un īpaši aizsargājamo biotopu teritorijās. Ieteikts izvērtēt un atcelt līdz šim plānotās, bet neīstenotās blīvas apbūves teritorijas, kas paredzētas mežos un īpaši aizsargājamo biotopu teritorijās.
- 3.1.13. Plānojot funkcionālo zonējumu, kur starp dažādiem to veidiem potenciāli var veidoties konfliktsituācijas, piemēram, starp rūpniecisko un dzīvojamo, publisko apbūvi, tūrisma objektiem, Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā un TIAN jāparedz atbilstoši pasākumi un prasības negatīvo ietekmju (trokšņa, smaku, putekļu, vibrācijas un cita veida piesārņojuma un rūpniecisko avāriju risku) novēršanai vai būtiskai samazināšanai.
- 3.1.14. Ņemot vērā, ka derīgo izrakteņu ieguve, kā viens no izmantošanas veidiem, var tikt atļauta lielā daļā Tukuma novada teritorijas (t.sk. *Lauksaimniecības teritorijā (L)*, *Mežu teritorijā (M)* un *Ūdeņu teritorijā (Ū)*) un ir zināms, ka derīgo izrakteņu ieguves ietekmes var būt būtiskas, TIAN jāparedz atbilstoši priekšnoteikumi derīgo izrakteņu ieguvei.
- 3.2. DAP administrācijas 2022. gada 14. jūlija vēstule Nr. 4.8/3865/2022–N “*Par nosacījumu, informācijas un viedokļa sniegšanu Tukuma novada teritorijas plānojuma izstrādei*”. Vēstulē norādīts, ka saskaņā ar Dabas datu pārvaldības sistēmu “*Ozols*” ietvertu informāciju Tukuma novadā atrodas šādas ĪADT, tostarp *Natura 2000* teritorijas: Ķemeru Nacionālais parks, dabas parki “*Engures ezers*” un “*Abavas senleja*”, dabas liegumi “*Apšuciema zāļu purvs*”, “*Tumes meži*”, “*Matkules meži*”, “*Čūžu purvs*”, “*Pļieņciema kāpa*” un “*Riesta–Džūkstenes purvs*”. Tāpat novadā atrodas ĪADT: dabas parks “*Milzkalns*”, vairāk kā 100 mikroliegumi (gan īpaši aizsargājamām sugām, gan biotopiem), kā arī īpaši aizsargājami dabas pieminekļi (aizsargājami ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi, aizsargājami dendroloģiskie stādījumi un aizsargājamās alejas). Ņemot vērā, ka Tukuma novada teritorijā ir daudz aizsargājamu dabas teritoriju un mikroliegumu, kurus var ietekmēt novada Teritorijas plānojums, DAP administrācija izteikusi viedokli, ka Teritorijas plānojumam būtu piemērojams Stratēģiskais novērtējums. DAP administrācija izvirzījusi Teritorijas plānojuma izstrādei šādus nosacījumus:
- 3.2.1. Neplānot darbības ĪADT un mikroliegumos, kur tās ir pretrunā to izveidošanas mērķiem.
- 3.2.2. Nepieciešams izvērtēt teritorijas ainavisko daudzveidību veidojošos elementus (alejas, parki un stādījumi, skatupunkti, izteiksmīgas reljefa formas

u.tml.), kā arī izdalīt pašvaldības ainaviski nozīmīgākās teritorijas, t.sk. ainavu dīķa izveidošanas nosacījumus, jo bieži vien derīgo izrakteņu ieguves vietas tiek nosauktas par ainavu dīķiem. Šādu dīķu izveidošanas rezultātā veidojas bedres ar nelielu ūdens daudzumu, kas degradē esošo ainavu.

- 3.2.3. Nepieciešams iekļaut nosacījumus par teritorijām, kurās nedrīkstētu plānot saules paneļu parkus, piemēram, ainaviski nozīmīgas teritorijas, teritorijas, kuras aizņem bioloģiski vērtīgi zālāji.
 - 3.2.4. Neplānot derīgo izrakteņu ieguvi, t.sk. dīķu izveidi ar mērķi iegūt derīgos izrakteņus, ainaviski nozīmīgās teritorijās.
 - 3.2.5. Neplānot meža ieaudzēšanu ainaviskā teritorijā un teritorijā, ko aizņem bioloģiski vērtīgi zālāji, kā arī plašās lauksaimniecībā izmantojamās teritorijās, lai šīs teritorijas nesadrumstalotu.
 - 3.2.6. Izvērtēt iespēju plānošanas dokumentā iekļaut nosacījumus, kas paredz bīstamo, nociršanai paredzēto koku vietā iestādīt jaunus, tā saglabājot ainaviski, dendroloģiski un ekoloģiski nozīmīgos stādījumus Tukuma novadā.
 - 3.2.7. Attēlot ar Sosnovska latvāņiem invadētās platības un ņemt vērā tās Teritorijas plānojuma risinājumos.
- 3.3. Veselības inspekcijas 2022. gada 1. jūlija vēstule Nr. 2.4.9.–10/117 “*Nosacījumi teritorijas plānojumam*”. Lai novērtētu plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmējošo faktoru iespējamo ietekmi uz cilvēku veselību, kas radīs gaisa un ūdens piesārņojumu, smaku un trokšņa piesārņojumu, kā arī radīs būtiskas izmaiņas vizuāli uztveramajā ainavā iedzīvotāju dzīves vietu tuvumā, un izstrādātu nosacījumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai, Veselības inspekcija ieteikusi plānošanas dokumentam veikt Stratēģiskā novērtējuma procedūru. Veselības inspekcija izvirzījusi prasības Teritorijas plānojuma izstrādei, tostarp attiecībā uz Aizsargjoslu likuma ievērošanu, paaugstināta riska teritoriju / objektu precizēšanu un pasākumiem riska faktoru ietekmes novēršanai, trokšņa zonu precizēšanu, nepieciešamības gadījumos paredzot prettrokšņa pasākumus, pasākumiem rūpnieciskās ražošanas teritoriju kaitīgās ietekmes uz cilvēka dzīves apstākļiem un apkārtējo vidi novēršanai, pēc iespējas neattīstot tādas ražotnes, kas var apdraudēt apkārtējo iedzīvotāju dzīves apstākļus trokšņa un gaisa piesārņojuma dēļ, kā arī radīt risku cilvēka veselībai un videi, centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu attīstību un pasākumiem dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanai, iedzīvotāju rekreācijas vietu iekārtošanu, tostarp plānotajām peldvietām.

4. Darba uzdevumā izvirzītas prasības Teritorijas plānojuma izstrādei, tostarp:

- 4.1. Teritorijas plānojuma izstrādi veikt saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumiem Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*” noteikto kārtību.
- 4.2. Teritorijas plānojumu izstrādāt saskaņā ar nacionālā un reģionālā līmeņa plānošanas dokumentiem, Stratēģijā noteiktajiem uzdevumiem un plānoto telpisko struktūru, kā arī Tukuma novada attīstības programmā 2022.–2028. gadam virzītajām rīcībām un uzdevumiem.
- 4.3. TIAN izstrādāt atbilstoši Noteikumos Nr. 240 noteiktajam.
- 4.4. Plānojuma vajadzībām sagatavot tematiskos plānojums, kas izstrādājami, pamatojoties uz normatīvo regulējumu, speciālistu apkopoto informāciju un, nepieciešamības gadījumā, iesaistot sabiedrību, valsts institūcijas un pašvaldības darbiniekus.

Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros izstrādāt trīs Tukuma novada tematiskos plānojumus:

- 4.4.1. Transporta infrastruktūras tematisko plānojumu. Transporta infrastruktūras tematiskais plānojums sastāv no paskaidrojuma raksta un grafiskās daļas, kurā attēloti esošie un plānotie: valsts galvenie autoceļi, valsts reģionālie autoceļi, valsts vietējie autoceļi, pašvaldības ceļi, pašvaldības ielas, ceļu un ielu segumi, sarkanās līnijas, AS “*Latvijas valsts meži*” meža ceļi, citi ceļi (t.sk. servitūti), dzelzceļi, veloceļi, auto stāvlaukumi un auto stāvvietas, kā arī transporta infrastruktūras attīstības iespējas pilsētās un ciemos.
 - 4.4.2. Apdzīvojuma struktūras tematisko plānojumu. Apdzīvojuma struktūras tematiskais plānojums sastāv no paskaidrojuma raksta, kurā ietverts apdzīvoto vietu izvērtējums, atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma prasībām, un grafiskās daļas, kurā noteiktas un attēlotas apdzīvoto vietu (pilsētas, ciemi, mazciemi) robežas, robežu izmaiņu priekšlikumi un statuss.
 - 4.4.3. Piekrastes tematisko plānojumu. Piekrastes tematiskais plānojums sastāv no paskaidrojuma raksta, teritorijas izmantošanas un apbūves vadlīnijām un grafiskās daļas, kurā attēlots teritorijas funkcionālais zonējums, iekļaujot administratīvajai teritorijai piegulošo jūras piekrastes ūdeņu un jūras piekrastes sauszemes daļu, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpas un Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotās saimnieciskās darbības.
5. Konkrētais Teritorijas plānojums nav ietverts to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams kā obligāts, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres, tādējādi jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu, tostarp plānošanas dokumentā iekļautajiem vides problēmu risinājumiem un to ietekmes būtiskumu:
- 5.1. Likuma 23.² pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23.² panta 1. punkts), tostarp un to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “c”, “d” apakšpunkts). Tāpat Likuma 23.² pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c.. Savukārt Likuma 23.² panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
 - 5.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, ko apstiprina vietējā pašvaldība, kas saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000). Savukārt Likuma 4. panta piektā daļa paredz, ka Stratēģisko novērtējumu šā panta trešās daļas plānošanas dokumentiem neveic, ja tie attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī vai nelieliem to grozījumiem, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.
 - 5.3. Atbilstoši Iesniegumā sniegtajai informācijai jaunizveidotajā Tukuma novadā ir spēkā esoši četri bijušo novadu teritorijas plānojumi: Tukuma novada teritorijas

plānojums 2011.–2023. gadam⁷ ar grozījumiem⁸, Kandavas novada teritorijas plānojums 2011.–2023. gadam⁹, Jaunpils novada teritorijas plānojums 2013.–2024. gadam¹⁰ un Engures novada teritorijas plānojums 2013.–2025. gadam¹¹. Birojs konstatē, ka no minētajiem spēkā esošajiem teritorijas plānojumiem tikai Tukuma novada teritorijas plānojumam 2011.–2023. gadam ar grozījumiem un Engures novada teritorijas plānojumam 2013.–2025. gadam ir veikts Stratēģiskais novērtējums (attiecīgi Biroja 2015. gada 24. augusta atzinums Nr. 8 un Biroja 2012. gada 29. oktobra atzinums Nr. 33¹²). Tāpēc Birojs nevar uzskatīt, ka visai jaunveidotajai Tukuma novada teritorijai ir veikts Stratēģiskais novērtējums un ir vērtētas izstrādāto plānošanas dokumentu ietekmes Likuma un Noteikumu Nr. 157 noteiktajā kārtībā.

- 5.4. Tāpat Birojs konstatē, ka tikai Tukuma novada teritorijas plānojumam 2011.–2023. gadam ar grozījumiem Grafiskajā daļā un TIAN¹³ ir noteikti funkcionālie zonējumi, kas atbilst Noteikumos Nr. 240 noteiktajam funkcionālo zonu iedalījumam un attēlojumam. Tā kā spēkā esošie bijušo Engures, Kandavas un Jaunpils novadu teritorijas plānojumi ir izstrādāti pirms Noteikumu Nr. 240 stāšanās spēkā (spēkā no 2013. gada 22. maija), tad ar plānošanas dokumentu paredzamas būtiskas izmaiņas teritoriju līdzšinējā izmantošanā, lai rastu vienotu pieeju funkcionālo zonu iedalījumam un attēlojumam Engures, Kandavas un Jaunpils novadu teritorijas plānojumu funkcionālajos zonējumos. Tādējādi ar Teritorijas plānojumu ir plānots saskaņot teritorijas atļauto izmantošanu ar attīstības priekšlikumiem, kas atbilst Stratēģijas pamatnostādņēm, veicot korekcijas arī attiecībā uz spēkā esošajiem plānošanas dokumentiem (Likuma 23.² panta 1. punkta “b” apakšpunkts).
- 5.5. Atbilstoši Darba uzdevumam ar plānošanas dokumentu ir paredzēts izstrādāt trīs tematiskos plānojumus, tostarp Transporta infrastruktūras tematisko plānojumu, Apdzīvojuma struktūras tematisko plānojumu un Piekastes tematisko plānojumu. Birojs konstatē, ka plānošana dokumenta ietvaros tiek izskatīti arī jautājumi saistībā ar transporta infrastruktūras attīstības iespējām pilsētās un ciemos, kā arī nozīmīgiem satiksmes infrastruktūras objektiem. Līdz ar to Birojs secina, ka ar plānošanas dokumentu tiek paredzētas būtiskas izmaiņas novada teritorijas turpmākajā attīstībā (Likuma 23.² 3. punkta “d” apakšpunkts). Vienlaikus ar Teritorijas plānojuma stāšanos spēkā Tukuma novada teritorijā būs pieļaujama iespēja realizēt tādu objektu attīstību, kas atbilst Likuma 1. un / vai 2. pielikumā minētajām darbībām (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts).

⁷ Apstiprināts ar Tukuma novada domes 2012. gada 26. aprīļa lēmumu “*Par Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.–2023. gadam galīgās redakcijas un saistošo noteikumu apstiprināšanu*” (prot. Nr. 6, 7. §) un izdoti kā pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 12 “*Tukuma novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi*”.

⁸ Grozījumi izdarīti ar Tukuma novada domes 2015. gada 27. augusta lēmumu “*Par Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.–2023. gadam grozījumu apstiprināšanu*” (prot. Nr. 10, 19. §), kas izdoti kā pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 22 “*Grozījumi Tukuma novada domes 2012. gada 26. aprīļa saistošajos noteikumos Nr. 12 “Tukuma novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” un 2016. gada 28. janvāra lēmumu “Par Tukuma novada Domes 2015. gada 27. augusta saistošo noteikumu Nr. 22 “Grozījumi Tukuma novada Domes 2012. gada 26. aprīļa saistošajos noteikumos Nr. 12 “Tukuma novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” daļas atcelšanu*” (saistošie noteikumi Nr. 4) (prot. Nr. 2, 12. §).

⁹ Apstiprināts ar Kandavas novada domes 2011. gada 30. novembra saistošajiem noteikumiem Nr. 19 “*Kandavas novada teritorijas plānojums 2011.–2023. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi*”.

¹⁰ Apstiprināts ar Jaunpils novada domes 2013. gada 30. janvāra saistošajiem noteikumiem Nr. 2 “*Jaunpils novada teritorijas plānojuma 2013.–2024. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi*”.

¹¹ Apstiprināts ar Engures novada domes 2012. gada 20. novembra saistošajiem noteikumiem Nr. 19 “*Par Engures novada teritorijas plānojuma grafiskās daļas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu*”.

¹² Pieejams: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/atzinumi>

¹³ Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_23785 (skatīts 21.12.2022.)

- 5.6. Apdzīvojuma struktūras tematiskajā plānojumā paredzēts ietvert apdzīvoto vietu izvērtējumu atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma prasībām, nosakot apdzīvoto vietu (pilsētas, ciemi, mazciemi) robežas, kā arī izvērtēt un nepieciešamības gadījumā mainot to robežas. Ņemot vērā iepriekš minēto, ar plānošanas dokumentu tiks izstrādātas aktuālās teritorijas atļautās izmantošanas izmaiņas, precizējot (iespējams arī mainot pilsētas un ciemu robežas), attiecīgi iekļaujot vai izslēdzot teritorijas. Līdz ar to secināms, ka ar plānošanas dokumentu var tikt mainītas novada pilsētas, kā arī ciemu robežas (Likuma 23.² panta 1. punkta “b” apakšpunkts un 3. punkta “d” apakšpunkts).
- 5.7. Savukārt Piekrastes tematiskais plānojumā paredzēts ietvert teritorijas izmantošanas un apbūves vadlīnijas un grafiskās daļas, kurās attēlotu teritorijas funkcionālo zonējumu, iekļaujot administratīvajai teritorijai piegulošo jūras piekrastes ūdeņu un jūras piekrastes sauszemes daļu, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpas. Šādā kontekstā Birojs vērš pašvaldības uzmanību Dienesta izvirzītajām prasībām attiecībā uz Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu (turpmāk – Krasta kāpu aizsargjosla) attēlošanu Teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā atbilstoši Aizsargjoslu likuma 6. pantā un Noteikumos Nr. 86 noteiktajam, neplānojot Krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē apbūvi un teritorijas izmantošanu, kas būtu pretrunā Aizsargjoslu likuma 36. pantā noteiktajam.
- 5.8. Izskatot institūciju nosacījumus Teritorijas plānojuma izstrādei, Birojs konstatē, ka Dienests izvirzījis prasības attiecībā uz teritorijām, kur potenciāli var veidoties konfliktsituācijas, paredzot atbilstošus pasākumus un prasības negatīvo ietekmju (trokšņa, smaku, putekļu, vibrācijas un cita veida piesārņojuma un rūpniecisko avāriju risku) novēršanai vai būtiskai samazināšanai, kā arī Teritorijas plānojumā jāparedz atbilstoši priekšnoteikumi derīgo izrakteņu ieguvei, pārskatot TIAN funkcionālajiem zonējumiem *Lauksaimniecības teritorija (L)*, *Mežu teritorija (M)* un *Ūdeņu teritorija (Ū)*.
- 5.9. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs secina, ka konkrētais Teritorijas plānojums neizslēdz priekšnoteikumus Likuma 1. un / vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts), kam atbilstoši Likuma nosacījumiem (atkarībā no darbības veida, platības un apjoma) var būt būtiska ietekme uz vidi. Vienlaikus:
- 5.9.1. ņemot vērā attiecīgā plānošanas dokumenta būtību (Likuma 23.² 1. punkta “a” apakšpunkts)¹⁴,
- 5.9.2. to, ka Teritorijas plānojums pašvaldības teritorijas attīstības un plānošanas līmenī faktiski paredzētu pamatnosacījumus gan konkrētu darbību (arī Likuma 1. un / vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošana), gan iespējams citu darbību pieļaujamībai, kam var būt būtiska ietekme uz vidi,
- 5.9.3. to, ka ar plānošanas dokumenta izstrādi pieļaujamas būtiskas izmaiņas salīdzinājumā ar esošo atļauto teritorijas izmantošanas veidu, tai skaitā mainot funkcionālos zonējumus un, iespējams, veicot pilsētas un ciemu robežu maiņu (Likuma 23.² panta 3. punkta “d” apakšpunkts),
- 5.9.4. savukārt derīgo izrakteņu ieguves un dīķu izveides nosacījumu definēšana TIAN var būt sistemātiski nozīmīga un būtiska, tostarp derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutu izvēlē, kā arī trokšņa traucējumu ievērtēšanas aspektā un iespējamo traucējumu kontekstā pieguļošajās teritorijās (Likuma 2. punkta “a” un “b” apakšpunkts),

¹⁴ Šī lēmuma 5.1. punkts.

5.9.5. kā arī un it īpaši to, ka plānošanas dokuments ir novada teritorijas ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments, kas tiek izstrādāts pašvaldības administratīvajai teritorijai, līdz ar to, nosakot iespējamās ietekmes ilgumu u.c. nosacījumus, (Likuma 23.² panta 1. punkta “a”, “b” un “d” apakšpunkts un 2. punkta “a” un “b” apakšpunkts), Birojs pievienojas Dienesta, DAP administrācijas un Veselības inspekcijas paustajam viedoklim un atzīst, ka iespējamās ietekmes uz vidi novērtēšanai un priekšlikumu izstrādei nelabvēlīgas ietekmes savlaicīgai novēršanai un samazināšanai ir veicams Stratēģiskais novērtējums. Viens no ietekmes uz vidi novērtēšanas pamatprincipiem ir paredzēt šāda novērtējuma veikšanu pēc iespējas agrākā paredzēto darbību plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3. panta 1. punkts).

5.10. Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4. panta trešā daļa, 23.² pants) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Veicot Stratēģisko novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt iespējamās būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. cilvēku veselību, sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības jāvērtē atbilstoši Likuma 23.⁵ pantā noteiktajam, tai skaitā, sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23.⁵ panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4. pants, 23.² pants, 23.³ pants.
2. Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. pants.
3. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5., 6., 7. punkts.
4. Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 “*Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*”.
5. Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”. 33., 34., 35., 36. un 37. punkts.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietverto faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Birojs konstatē, ka plānošanas dokuments atbilst Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts), citu starpā ņemot vērā arī Likuma 23.² pantā noteiktos kritērijus (23.² panta 1. punkta “a” un “b” apakšpunkts, 2. punkta “a” apakšpunkts, 3. punkta “d” apakšpunkts, 4. punkta “a” un “b” apakšpunkts) un Likuma 3. panta 1. punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Tukuma novada teritorijas plānojumam.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Daina Dzeguze
Daina.dzeguze@vpvb.gov.lv

Lēmums nosūtīts:

1. Tukuma novada pašvaldībai, e – pasts: pasts@tukums.lv.
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.